

SINIF Parçada Anlam-6 (Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları)

1. Seyahate çıkacağım zaman hep aynı kararsızlığı yaşıyorum. Otobüse mi, uçağa mı bineceğime bir türlü karar veremem. Uçak, otobüse göre daha hızlı ve konforlu, bunu kabul ediyorum ama ben uçak yolculuğunu sevmiyorum. Otobüs yolculuğunda başımı cama yaslayıp yol çevresindeki manzarayı, insanları ve doğanın renklerini seyredebiliyorum. Uçak yolculuğunda ise bir hava alanından diğerine, şehir değiştirdiğimi bile anlamadan ulaşıyorum. Bu nedenle uçak yolculuğunu yolculuktan saymıyorum.

Bu parçada aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisi kullanılmıştır?

- A) Karşılaştırma
- B) Tanımlama
- C) Örnekleme
- D) Benzetme

2. Davetliler yavaş yavaş toplanmaya başlamış, ikram vakti gelmişti. Kalktım, mutfağa gittim. Buzdolabından meyve sularını çıkardım, bardakları hazırladım. Meyve sularını salona getirirken ayağım eşiğe takıldı. Tepsi bir yana fırladı, bardaklar öte yana. Hızla bana doğru gelen duvarı görebildim en son. Gözlerimi açtığımda başıma bir kalabalık toplanmıştı. Endişe ile bana yönelmiş yüzlere hayretle baktım. Smokinli, kır saçlı bir beyefendi bana doğru yaklaştı ve "Nasılsınız hanımefendi? Sıcak dokundu size galiba. Buyurun, şu kolonyalı mendilli koklayın, iyi gelir." dedi. O sırada doktor da gelmişti.

Bu parçanın anlatım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Betimleme
- B) Öyküleme
- C) Açıklama
- D) Tartışma

3. Dünya üzerinde yaklaşık 10 bin kuş türü olduğu biliniyor. Bu türlerin 1.373 tanesinin nesli tehlike altında. Türkiye’de düzenli üreyen ve kışlayan kuş türü sayısı 357; nesli tehlikede olan kuş türü sayısı ise 35. Dünyada ve ülkemizde nesli tehlike altında olan kuş türleriyle ilgili birçok koruma çalışması yürütülüyor.

Bu parçada aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisi kullanılmıştır?

- A) Tanımlama
- B) Örnekleme
- C) Sayısal verilerden yararlanma
- D) Benzetme

4. Zeytin ağaçlarının çevrelediği patikalarda, ada çayı ve kekik kokuları arasında yaptığımız yürüyüşün ilk zorunlu molasını Çakıl Sahili’nde veriyoruz. Akdeniz’in turkuaz renkli sularına kendimizi bırakmanın tam zamanı diye düşünüyoruz. Dipten kaynayan tatlı, berrak suyun serinlettiği denizin keyfini doyasıya yaşıyoruz. Moladan sonra tekrar yola koyuluyoruz. Bir saatlik yürüyüşün ardından bizi, cennetten bir köşe olan Gökkaya Koyu’nun harika manzarası karşılıyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Betimlemeye başvurulmuştur.
- B) Örneklemeden yararlanılmıştır.
- C) Farklı duyularla ilgili ayrıntılara yer verilmiştir.
- D) Benzetme yapılmıştır.

5. Aksaray, Selçuklular döneminde devletin ikinci başkenti olarak kullanılmıştır. Bu dönemde şehir, yardım kuruluşları ve eğitim kurumları ile zenginleştirilmiştir. Burası -şehre kötü insanların alınmamasından dolayı- "iyi insanların yaşadığı yer" anlamına gelen "Şehr-i Süleha" olarak anılmıştır. Alaattin Keykubat döneminde daha çok askerî bir üs olarak kullanılan Aksaray, bu dönemde mimari yönden çok gelişmiştir.

Bu parçanın anlatım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Betimleme
- B) Öyküleme
- C) Tartışma
- D) Açıklama

6. Anadolu kilimlerinde renkler, oldum olası, çeşitli bitki kökleri, yaprakları ya da tohumları kaynatılarak elde edilir. Kırmızı renk, kızılçam kabuğundan; sarı, safran ve sütleğenden; kahverengi mazı, meşe ve ceviz yaprağından; yeşil, naneden; siyah ise sumaktan çıkarılır. Bu bitkiler, eskiden köy ve kasabaların yanı başında, "boyalık" denen bir yerde yetiştirilir, boyaların tümü buradaki bitkilerden yapılırdı.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Konuyu örneklerle desteklemeye
- B) Anlatılanları okuyucunun zihninde canlandırmaya
- C) Nesnelere karşılaştırarak metni etkileyici kılmaya
- D) Bir kavramı eksiksiz olarak tanıtmaya

Parçada Anlam-6 (Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları)

7. Genellikle olağanüstü kişilere, olaylara, serüvenlere yer verilen ve kuşaktan kuşağa aktararak yayılan hayal ürünü hikâyelere masal denir. Masal, her şeyden önce hayalî olayların hikâyesidir ve bu yönüyle öteki türlerden ayrılır. Olayların ne zaman ve nerede geçtiği bilinmez. Bir başka deyişle masalda yer ve zaman belirsizdir. Masal konuları genellikle padişah, vezir, şehzade, fakir kız veya delikanlı gibi kahramanlar çevresinde gelişir.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Açıklayıcı anlatım biçimi kullanılmıştır.
B) Tanımlamadan yararlanılmıştır.
C) Karşılaştırmaya başvurulmuştur.
D) Benzetme yapılmıştır.
8. Yöre, ulaşılmaz kayaların üzerindeki kale ve kilise kalıntıları, asma köprüleri, dik yamaçlarındaki ahşap evleri, nadide orkideleri ve rengârenk kelebeklerin eksik olmadığı çiçekleriyle görülmeye değer bir yerdir. Yakınlardaki Barhal ise Altıparmak Dağları'nın ilerisinde, en yüksek nokta olan Marsis Tepe'nin karşısında kendinden emin bekler durur. Naznara ve Amanezget mahalleleriyle bozulmamış mimari dokusunu sergileyen Barhal, başta Karagöl olmak üzere buzul gölleriyle de göz alıcıdır. Öküz, Davar, Deniz gölleri yörenin diğer süsleridir.

Bu parçanın anlatım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Açıklama
B) Tartışma
C) Betimleme
D) Öyküleme
9. İnsan beyninde, bilgiler gibi renkleri ve kokuları da saklayan bir odak vardır. İnsanları, evleri, semtleri ve şehirleri kokularıyla tanıyabiliyor, onlara dair hatıralarımızı bu kokular yardımıyla gün ışığına çıkarabiliyoruz. "Âlemin manzarası, renklerden olduğu kadar kokulardan da örülmüştür." diyen Ömer Faruk Şerifoğlu'na hak vermeden edemeyiz. Bu manzara, hayatımızın tadını artırır; bizi birbirimize, yaşadığımız mekânlara alıştıır.

Yazar, bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurmuştur?

- A) Bir kavramı eksiksiz olarak açıklamaya
B) Öne sürdüğü düşünceyi başkalarının görüşleriyle desteklemeye
C) Konuyu örneklerle desteklemeye
D) Anlatılanları okuyucunun zihninde canlandırmaya

10. Rize, Doğu Karadeniz'in incisi ve göz bebeğidir. Rize'ye, hem Karadeniz hem de yaylaları ve zengin bitki örtüsüyle Kaçkarlar hayat verir. Hamsi, mısır, çay, karalahana Rize'nin en sevilen tatlarıdır. Dik yamaçlı vadiler, ziyaretçi kabul eden serin doruklar, buzul göller, yemyeşil yaylalar, coşkun dereler, tarihî kemerli köprüler ve kaleler Rize'yi de çevresini de süsler. Rize'nin güneybatısındaki Rize Kalesi, Pazar'ın batısındaki Kız Kalesi, Çayeli'nin doğusundaki Zeleki Kalesi, Çamlıhemşin'in gururları Zil Kale ile Kale-i Bala görülmeye değer yerlerdir.

Bu metnin anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı duyuyla ilgili ayrıntılara yer verilmiştir.
B) İnsana ait özellikler cansız varlıklara verilmiştir.
C) Öyküleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
D) Karşılaştırma yapılmıştır.
11. Eğitim, bazılarının savunduğu gibi bir bilim dalının teorik bilgilerini ya da temel yaşam bilgilerini öğrenmek değildir. Eğitim, insan olma ve bir toplumda birey olarak yaşama bilgilerini öğrenmektir. Bu nedenle bir insanın eğitimi önce ailede başlar. Eğitimin okulda başladığını düşünenler de var elbette. Ben onlara katılmıyorum. Aile, ilk okul; anne-baba, ilk öğretmendir bana göre. Bir çocuk, aile içindeki eğitiminde yakınlarına, arkadaşlarına nasıl davranacağını; farklı olaylarla karşılaşınca ne yapacağını; içtenliğin, sevginin, nefretin seviyesinin nasıl ayarlanacağını öğrenir.

Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Öyküleme
B) Betimleme
C) Açıklama
D) Tartışma
12. Ozanın biri alır sazı eline, yaslanır bir ardıc ağacının gövdesine. Hem çalar hem de başlar keklik gibi ötme-ye. Çevrede ne kadar keklik varsa toplanır ozanın başına. Kimi sazına konar, kimi omzuna tüner, kimi öter, kimi seke seke yürür. Silifke'nin keklik oyunu bu şekilde oluşmuştur. Kaşık sesleri, kekliğin ötüşünü; kıvrak fiğürler, kekliğin seke seke yürüyüşünü gösterir.

Bu parçada aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisi kullanılmıştır?

- A) Benzetme
B) Tanımlama
C) Karşılaştırma
D) Tanık gösterme

Adı : .....

Soyadı : .....

Sınıf : .....

No : .....

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D

Doğru : .....

Yanlış : .....

Boş : .....

Puan : .....